

Balma de Canet

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Vall d'Hortons o dels Gitanos. Antic terme del castell de Castelladral. Parròquia de Sant Miquel de Castelladral.
Emplaçament	Al sud de Palà Vell de la variant en surt una pista forestal direcció cal Tiet, uns 4 km, en paral·lel a la riera d'Hortons. Uns 400 m abans de cal Tiet, camí direcció NW uns 1.800 m.
Alçada:	547

Coordenades:

Latitud:	41.89526
Longitud:	1.74169
UTM Est (X):	395618
UTM Nord (Y):	4638913

Classificació

Número de fitxa	08141 - 265
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Tradició oral encara viva. Balma esfondrada.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Privada
Titular:	08140A011000080000II
Fitxes associades:	
<u>Tines de Canet</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

Tradició oral referida a la balma de Canet, un indret que va deixar una forta empremta en la memòria popular de la gent que havia viscut en aquesta zona: la vall d'Hortons. La balma es va esfondrar fa uns anys, però encara es pot apreciar perfectament la seva gran magnitud. Mesurava uns 100 m de llarg per 50 de fondària, i dessota seu acollia una construcció de tipus troglodític. La part més interna de la balma es conserva entre els grans blocs de pedra caiguts al seu voltant. I a l'interior d'un forat es conserva encara un bon tram de mur, de força qualitat, que feia de tancament de la balma. La resta de blocs que formaven part de la visera de la balma es troben despresos al llarg del coster que baixa per la torrentera anomenada Clot de Canet. Uns metres a llevant de la balma es conserven marges del que havien estat els horts, i cap a ponent hi havia un font.

Aquesta balma és molt present en la tradició oral de molta gent de Palà, Valls de Torroella, Súria i Cardona, molts dels quals eren originaris de la Vall d'Hortons. Així, quan es volia amenaçar una criatura que no volia menjar se li deia: "et portarem vuit dies a la balma de Canet". També s'explicaven altres anècdotes o dites en relació a aquesta balma.

Observacions:

Fotografies antigues de la balma i informació oral facilitada per Josep Duarri, de Palà de Torroella, i per Joan Garriga Casanova, de cal Tiet

Història

En aquest indret, al costat de l'actual camí, es conserven dues tines. Una és excavada a la pedra i podria ser força antiga. Pertanyien a Canet de Baix: una petita casa de pagès que estava situada vora l'actual camí. Fou habitada fins els volts de 1955, i cap a finals de la dècada de 1990 el seu propietari la va aterrar per habilitar-hi el camp que avui es troba en aquest indret. Hi havia una altra casa que era Canet de Dalt.

Pel que fa a la balma, és possible que fos habitada des de temps molt remots, tal com succeeix amb altres balmes similars que existeixen a la zona. Segons la tradició, hi havien arribat a viure fins a set famílies. Ja entrat el segle XX, però, la balma ja no era habitada, però encara servia com a corral per al bestiar. Devia ser pels volts de 1962 o 63 que, després d'uns forts aiguats, es van desprendre unes roques de la muntanya de dalt que van caure sobre la balma i la van esfondrar. Segons diuen, el terrabastall va ser tan fort que es va sentir des del molts quilòmetres a la rodona. Durant molts anys la vall de la torrentera va quedar pelada, amb una gran estesa de rocs a la vista.

Bibliografia

LLOBET, Ester (2010). *La balma de Canet. Antic indret on hi van viure persones*. Text inèdit amb motiu d'una caminada popular.

SOBRÉ, Joan (2010). "La balma de Canet de Navàs, un lloc de molta pobresa i misèria", *Regió7*, Manresa (18 juny 2010).

